

Sygn. akt VI U 577/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie

Przewodniczący SSO Beata Krawczyk

Protokolant sekr. sądowy Agnieszka Figura

po rozpoznaniu w dniu 21 sierpnia 2018 roku w Radomiu

sprawy W. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania W. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 17 maja 2017 roku Nr KPU - (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala wysokość kapitału początkowego W. G. przy przyjęciu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru w wysokości 124,61 %.

SSO Beata Krawczyk

Sygn. akt VI U 577/17

UZASADNIENIE

W. G. pismem z dnia 16 czerwca 2017 roku odwołał się do Sądu Okręgowego w Radomiu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 17 maja 2017 roku, nr (...) - 2007, o ponownym ustaleniu wysokości kapitału początkowego w zakresie w jakim organ rentowy nie uwzględnił wysokości osiągniętych przez niego zarobków z okresu jego zatrudnienia w (...) s.c. w B. k/B. od dnia 01 lutego 1994 roku do dnia 31 grudnia 1995 roku (odwołanie wraz z załącznikami – k. 3-8).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazano, że przedmiotem sporu są przyjęte przez organ rentowy w latach 1994-1995 wynagrodzenia minimalne zamiast wynagrodzeń wskazanych przez skarżącego w wystawionym w dniu 21 listopada 2002 roku zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7). Podniesiono, że nie uwzględniono spornych wynagrodzeń, z uwagi na błędy formalne przedłożonego zaświadczenia w postaci braku pieczętki i podpisu osoby zatrudnionej w komórce finansowej, upoważnionej do podpisu dokumentów płacowych. Także dołączone do odwołania inne dokumenty w postaci umowy

o pracę oraz informacji o uzyskanych dochodach (PIT-11) nie powodują zmiany zaskarżonej decyzji, bowiem dokumenty te nie stanowią środka dowodowego przed organem rentowym (odpowiedź na odwołanie – k. 9).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. G., urodzony (...), w dniu 28 lutego 2007 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w R. Inspektoracie
w S. wniosek o ustalenie kapitału początkowego (dowód: wniosek – k. 2- akt ZUS (...)).

Decyzją z dnia 16 października 2009 roku, nr (...) organ rentowy ustalił wnioskodawcy wysokość kapitału początkowego na kwotę 62.545,34 zł.

W uzasadnieniu decyzji wskazano jednak, że przy jego obliczeniu nie uwzględniono wynagrodzenia za lata 1994-1995 z uwagi na to, że przedłożone zaświadczenie

o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) zostało podpisane wyłącznie przez jedną upoważnioną osobę, za rok 1996, ponieważ przedłożone zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) zostało podpisane wyłącznie przez jedną upoważnioną osobę, a także brak jest informacji którego roku dotyczy przyznana nagroda oraz za lata 1996-1997, ponieważ skarżący nie przedłożył oryginału wymaganego dokumentu, zaś jego kopia nie stanowi środka dowodowego, dlatego też za okresy te przyjęto wynagrodzenia minimalne (dowód: decyzja wraz z załącznikami – k. 50-53 akt ZUS).

W dniu 29 grudnia 2016 roku W. G. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w R. wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego dołączając do niego nowe dowody w postaci zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu

z dnia 02 grudnia 2002 roku w (...) S.A. w W. za okres od dnia 01 stycznia 1996 roku do dnia 31 marca 1997 roku oraz umowę o pracę w (...) s.c.
w B. k/B. z dnia 31 stycznia 1994 roku (dowód: wniosek wraz z załącznikami – k. 55-57 akt ZUS).

Zaskarżoną decyzją z dnia 17 maja 2017 roku, nr (...) organ rentowy przeliczył kapitał początkowy wnioskodawcy ustalając jego wysokość na kwotę 68.832,06 zł, przyjmując do jego ustalenia wwpwkpu w wysokości 94,70% z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od dnia 01 stycznia 1989 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku oraz 10 lat 6 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i 3 lata 6 miesięcy i 3 dni okresów nieskładkowych po ich ograniczeniu do 1/3 okresów składkowych. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że

w dalszym ciągu nie uwzględniono wynagrodzeń za lata 1994-1995, z uwagi na to, że przedłożone zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) zostało podpisane wyłącznie przez jedną upoważnioną osobę, a także za rok 1996, ponieważ przedłożone zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (Rp-7) zostało podpisane wyłącznie przez jedną upoważnioną osobę, jak też brak jest informacji, którego roku dotyczy przyznana nagroda (dowód: decyzja wraz z załącznikami – k. 59-61 akt ZUS).

W. G. w okresie od dnia 01 lutego 1994 roku do dnia 31 grudnia 1995 roku zatrudniony był w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Spółka Cywilna

w B. k/B. na stanowisku projektanta. Spółka ta zatrudniała wysoko wykwalifikowanych specjalistów i zajmowała się obsługą inwestycji energetycznych.

W okresie zatrudnienia skarżący nie przebywał na urloпах bezpłatnych, a w 1995 roku przez 5 dni przebywał na zwolnieniu lekarskim. Za świadczoną pracę otrzymywał wynagrodzenie miesięczne w kwocie: za 1994 rok – 6.000.000 zł podstawy + 4.000.000 zł premii uznaniowej, zaś za 1995 rok – 880 zł – podstawy + 550 zł premii uznaniowej, natomiast

w 1996 roku otrzymał nagrodę świąteczną za 1995 rok w kwocie 674,70 zł. W całym okresie zatrudnienia wnioskodawca zarobił łącznie: w 1994 roku – 110.000.000 zł, w 1995 roku – 17.280,26 zł, zaś w 1996 roku – 674,70 zł (dowód: umowa o pracę – k. 8, informacja

o uzyskanych dochodach za rok 1994 – k. 7, informacja o uzyskanych dochodach za rok 1995 – k. 8, świadectwo pracy – k. 7 akt ZUS, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – k. 17 akt ZUS, zeznania świadków: L. P. i A. P. – zapis płyty CD – k. 36, zeznania wnioskodawcy – zapis płyty CD – k. 15 i k. 52).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy jest zasadne i jako takie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z przepisem art. 173 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

W myśl przepisu art. 174 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2, czyli w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 01 stycznia 1999 roku (art. 174 ust. 3). Do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku (art. 174 ust. 7). Przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku. Współczynnik ten oblicza się według ustalonego w ustawie wzoru (art. 174 ust. 8). Wzór ten przewiduje uwzględnienie m.in. wieku ubezpieczonego oraz osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku stażu ubezpieczeniowego, który oznacza udowodniony okres składkowy i nieskładkowy. Zgodnie

z art. 174 ust. 9a ustawy emerytalno-rentowej, staż ubezpieczeniowy i wymagany staż, o których mowa w ust. 8, określa się w dniach, jeżeli jest to dla ubezpieczonego korzystniejsze.

Zasadą jest przy tym, stosownie do treści art. 15 ust. 1 cyt. ustawy, że podstawę wymiaru stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne. Wynagrodzenie uwzględnianie w podstawie wymiaru kapitału początkowego nie może zatem budzić wątpliwości co do jego wysokości i faktycznej wypłaty.

W myśl art. 116 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270) do wniosku w sprawie przyznania świadczeń powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Niezależnie od tego wskazać należy, iż sposób dowodzenia twierdzeń ubezpieczonego domagającego się ustalenia kapitału początkowego objęty jest regulacją § 21 i 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i wypłaty z tych świadczeń (Dz.U.2011.237.1412). Przepis § 21 przewiduje, że środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Natomiast zgodnie z § 22 tego rozporządzenia środkiem

dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności: legitymacja ubezpieczeniowa lub legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

W odróżnieniu od poprzedniego rozporządzenia wykonawczego (z dnia 07 lutego 1983 roku) przepisy te nie przewidują więc zamkniętego katalogu środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków; organ rentowy nadal może w tym zakresie opierać się jednak wyłącznie o dowody z dokumentów.

Niemniej przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym nie mają jednak zastosowania w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 roku - Kodeks postępowania cywilnego. Ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z przepisów tego Kodeksu. Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 473 k.p.c., w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi

w kodeksie postępowania cywilnego. Za takim tokiem postępowania przemawia też utrwalona linia orzecznictwa Sądu Najwyższego wyrażona między innymi w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 czerwca 2006 roku (I UK 115/06 OSNP 2007 r. Nr 17-18, poz. 257),

w którym sformułowany został pogląd, iż wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 277 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniony wszelkimi środkami dowodowymi, a także w uzasadnieniu wyroku z dnia

08 sierpnia 2006 roku wydanego w sprawie I UK 27/06 (OSNP 2007 r. Nr 15-16, poz. 235), w uzasadnieniu którego stwierdzono, iż brak dokumentów wymienionych w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 roku w sprawie postępowania

o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm. – jest to poprzednio obowiązujące rozporządzenie, zastąpione aktualnie przywołanym wyżej rozporządzeniem z 11 października 2011r.) nie uzasadnia zastosowania art. 23 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli ubiegający się udowodnił uzyskiwanie przychodów wyższych od stanowiących podstawę wymiaru najniższej emerytury lub renty w okresie wymienionym w art. 15 ust. 1 i 6 tej ustawy.

Odnosząc to do realiów niniejszej sprawy trzeba wskazać, iż organ rentowy uznał za udowodniony fakt zatrudnienia ubezpieczonego w okresie od dnia 01 lutego 1994 roku do dnia 31 grudnia 1995 roku w (...) Spółka Cywilna w B. k/B.. Organ rentowy nie uwzględnił natomiast wniosku W. G. o doliczenie wysokości jego zarobku w latach 1994-1996 zgodnie z zaświadczeniem o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu z dnia 21 listopada 2002 roku.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się w tej sytuacji do oceny, czy dane zawarte w złożonym przez ubezpieczonego zaświadczeniu ZUS Rp-7, dotyczące wynagrodzenia ubezpieczonego w latach 1994-1996 mogły być uznane za miarodajne, a co za tym idzie - czy możliwe było wzięcie ich pod uwagę przy ustalaniu wysokości należnej skarżącemu emerytury.

Oceniając prawidłowość decyzji organu rentowego w tym zakresie, Sąd oparł się na dokumentach zgromadzonych w aktach prowadzonych przez ZUS oraz zeznaniach samego skarżącego, jak też przesłuchanych w sprawie świadków: L. P. pełniące w Spółce funkcję księgową oraz A. P. - byłego prezesa tej Spółki.

Zebrany w toku postępowania materiał dowodowy w postaci umowy o pracę, świadectwa pracy, zeznań podatkowych za lata 1994, a także pozostałej dokumentacji znajdującej się w aktach organu rentowego, a przede wszystkim zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1994-1995, pozwolił Sądowi na ustalenie, iż W. G.

w spornych okresach otrzymywała następujące wynagrodzenia: w 1994 roku – 110.000.000 zł, w 1995 roku – 17.280,26 zł, zaś w 1996 roku – 674,70 zł.

W tym miejscu, z uwagi na kwestionowanie przedłożonych zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, wskazać należy na odpowiedź Ministra Pracy i Polityki Społecznej na interpelację nr 1882 w sprawie wypełniania druku ZUS RP-7 - zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, z której wynika, iż ze względu na skutki finansowe, jakie niesie ze sobą fakt wystawienia zaświadczenia o osiągniętym przez pracownika wynagrodzeniu, oraz biorąc pod uwagę, iż druk zaświadczenia powinien mieć charakter uniwersalny (zasadą jest dwuosobowa reprezentacja firmy), zaświadczenie winno być opatrzone pieczętą firmową, podpisem oraz pieczętą służbową pracodawcy, a także podpisem i pieczętą służbową kierownika komórki finansowej lub upoważnionego pracownika. Natomiast w sytuacji, gdy pracodawca sam prowadzi dokumentację kadrową i płacową zatrudnionych pracowników i do prowadzenia tej dokumentacji nie upoważnił innej osoby, wówczas sam wystawia i podpisuje zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu. Okoliczność tę pracodawca stwierdza w punkcie 6 zaświadczenia albo w odrębnym oświadczeniu. Przy czym organ rentowy nie ma żadnych podstaw do odmowy uwzględnienia zaświadczenia wystawionego w powyższy sposób. Natomiast w przypadku, gdy przedłożone zaświadczenie o wynagrodzeniu budzi jakiegokolwiek wątpliwości, to po stronie organu rentowego leży obowiązek zweryfikowania otrzymanego od wnioskodawcy dokumentu (<http://orka2.sejm.gov.pl/IZ5.nsf/main/0703A5D3>, dostęp na dzień 29 sierpnia 2018 roku). Co prawda stanowisko to nie ma mocy prawnie wiążącej, to jednak w ocenie Sądu wskazuje, iż organ rentowy nie powinien kwestionować wystawionego zaświadczenia tylko z uwagi na to, iż jedyną osobą podpisującą oświadczenie był były prezes Spółki, bowiem obalenie wskazanych w nim okoliczności spoczywa na organie rentowym, czego, zdaniem Sądu, w niniejszym postępowaniu organ ten nie dokonał. Powyższe wynika przede wszystkim z tego, że Spółka ta została zlikwidowana, a w dacie wystawienia zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Spółka już nie istniała i nie zatrudniała żadnych pracowników (zeznania L. P. i A. P. – zapis płyty CD – k. 32).

Mając na uwadze powyższe, postanowieniem z dnia 15 listopada 2017 roku Sąd zobowiązał pełnomocnika organu rentowego do hipotetycznego wyliczenia wysokości kapitału początkowego W. G. z uwzględnieniem jego wynagrodzeń w latach 1994-1995 wynikających ze spornego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (postanowienie – zapis płyty CD – k. 15).

W wykonaniu zobowiązania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wskazał, że przy uwzględnieniu założeń wskazanych przez Sąd wwpwkpu ustalone z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1987-1996 wynosiło by 124,61%, zaś wysokość kapitału początkowego wynosiłaby 81.117,08 zł (pismo procesowe ZUS – k. 45-46).

Z powyższego zatem wynika, iż najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy kapitału początkowego po uwzględnieniu spornych okresów wynosi 124,61%.

Z uwagi na powyższe ustalenia oraz w oparciu o hipotetyczne wyliczenie organu rentowego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Beata Krawczyk